

УДК 378.091.33:81'243:004

© Птушка А.С., 2025.

<http://orcid.org/0000-0003-3177-5370>

<https://doi.org/10.34142/23128046.2025.59.19>

А. С. Птушка

СТИМУЛЮВАННЯ АВТОНОМНОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗАСОБАМИ BLENDED LEARNING

Актуальність проблеми зумовлена стрімкою цифровізацією вищої технічної освіти та зростаючими вимогами глобалізованого ринку праці до рівня іншомовної комунікативної компетентності майбутніх інженерів. У статті розглядається суперечність між необхідністю підготовки фахівців, здатних до автономного професійного розвитку, та традиційними підходами до навчання іноземних мов у технічних ЗВО, що часто не враховують потенціал цифрової трансформації. Змішане навчання (blended learning) постає як оптимальна модель, що дозволяє інтегрувати переваги аудиторної взаємодії та гнучкість дистанційних технологій для активізації суб'єктної позиції студента.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні та розкритті дидактичного потенціалу системи змішаного навчання як засобу стимулювання автономності студентів технічних спеціальностей у процесі формування їхньої іншомовної комунікативної компетентності.

Методи дослідження охоплюють комплекс теоретичних підходів: системний аналіз науково-педагогічних джерел для з'ясування стану проблеми та уточнення сутності іншомовної компетентності; педагогічне моделювання для проєктування дидактичної системи змішаного навчання; компаративний аналіз для порівняння рівнів автономії у традиційних та цифрових освітніх середовищах; узагальнення та систематизацію результатів наукових розвідок щодо стимулювання мотивації та творчої активності студентів.

Підсумовуючи викладене зазначимо, що формування іншомовної компетентності в технічних університетах має базуватися на принципах професійної спрямованості та технологічної конвергенції. Визначено роль автономії як фундаментальної якості студента-суб'єкта, що в умовах змішаного навчання трансформується з теоретичного конструкту в практичну здатність до саморегуляції навчального треку. Охарактеризовано специфіку дидактичних інструментів змішаного навчання (LMS-платформи, інтерактивні модулі, модель «перевернутого класу»), які забезпечують перехід від зовнішнього педагогічного впливу до внутрішньої самоосвітньої мотивації. Доведено, що стимулювання творчої активності через цифрові проєкти

дозволяє студентам не лише засвоїти мовний матеріал, а й сформувати стратегічну готовність до розширення бізнес-можливостей у міжнародному професійному просторі. Обґрунтовано, що ефективність запропонованої системи забезпечується через суб'єкт-суб'єктну взаємодію, де викладач виступає фасилітатором автономної діяльності майбутнього інженера.

Ключові слова: змішане навчання, іншомовна комунікативна компетентність, навчальна автономія, студенти технічних спеціальностей, цифрова трансформація, стимулювання мотивації, творча активність, професійна підготовка.

Ptushka A. S. Stimulating the Autonomy of Engineering Students in the Process of Foreign Language Competence Formation via Blended Learning Tools. *The relevance of the problem is determined by the rapid digitalization of higher technical education and the increasing requirements of the globalized labor market for the level of foreign language communicative competence of future engineers. The article examines the contradiction between the need to train specialists capable of autonomous professional development and traditional approaches to foreign language teaching in technical higher education institutions, which often do not take into account the potential of digital transformation. Blended learning emerges as an optimal model that allows integrating the advantages of classroom interaction and the flexibility of distance technologies to activate the student's subjective position.*

The aim of the article is to theoretically substantiate and reveal the didactic potential of the blended learning system as a means of stimulating the autonomy of engineering students in the process of forming their foreign language communicative competence.

Research methods include a complex of theoretical approaches: systemic analysis of scientific and pedagogical sources to clarify the state of the problem and refine the essence of foreign language competence; pedagogical modeling for designing a didactic system of blended learning; comparative analysis to compare levels of autonomy in traditional and digital educational environments; generalization and systematization of scientific research results regarding the stimulation of motivation and creative activity of students.

The results of the study indicate that the formation of foreign language competence in technical universities should be based on the principles of professional orientation and technological convergence. The role of autonomy is defined as a fundamental quality of the student-subject, which in the conditions of blended learning transforms from a theoretical construct into a practical ability to self-regulate the learning track. The specifics of didactic tools of blended learning (LMS platforms, interactive modules, the "flipped classroom" model) are characterized, providing a transition from external pedagogical influence to internal self-educational motivation. It is proved that stimulating creative activity through digital projects allows students not only to master language material but also to form strategic readiness to expand business opportunities in the international professional space. It is substantiated that the effectiveness of the proposed system is ensured

through subject-subject interaction, where the teacher acts as a facilitator of the autonomous activity of the future engineer. The study emphasizes that the technological support of blended learning serves as a catalyst for cognitive independence, allowing students to balance between standardized academic requirements and individualized professional growth trajectories.

Key words: *blended learning, foreign language communicative competence, learner autonomy, engineering students, digital transformation, motivation stimulation, creative activity, professional training.*

Вступ. Сучасний ринок праці вимагає від випускників технічних ЗВО не лише глибоких фахових знань, а й високого рівня іншомовної комунікативної компетентності (ІКК), що є критичним чинником для активізації міжнародної співпраці та розширення бізнес-можливостей (Kovbatiuk, Shevchuk & Beheka, 2024). Проте традиційні методи викладання іноземної мови в умовах обмеженої кількості годин часто не забезпечують очікуваного рівня підготовки, що актуалізує пошук інноваційних дидактичних рішень.

Особливого значення набуває впровадження моделі змішаного навчання (blended learning), яка дозволяє гармонійно поєднати переваги традиційної аудиторної роботи з гнучкістю цифрових технологій. Така інтеграція створює необхідні умови для переходу від пасивного засвоєння інформації до активної самоосвітньої діяльності, що є фундаментальним для технічних університетів (Saienko, 2025). Центральним елементом цього процесу стає стимулювання автономності студента, оскільки без здатності до самостійного керування власним навчальним треком неможливо сформувати стійку комунікативну стійкість у динамічному професійному середовищі.

Проблема формування іншомовної комунікативної компетентності перебуває в центрі уваги багатьох науковців. Теоретичні засади комунікативного підходу були закладені ще у класичних працях (Clair & Savignon, 1975; Clark, 1987), де компетентність розглядалася як експериментальна та динамічна категорія. У сучасному науковому дискурсі аналіз поняття професійної ІКК здійснюється як у вітчизняному, так і в зарубіжному просторі (Podoliuk, 2023), при цьому вчені акцентують увагу на її структурі та змісті для різних категорій фахівців (Pavelkiv, 2019; Hornous, 2023).

Дослідники підкреслюють, що ІКК майбутнього спеціаліста є водночас і метою, і результатом навчання (Lahodynskyi, 2019). Важливим аспектом у цьому контексті є виховання здатності студентів до самостійного вдосконалення знань (Borova & Zhang, 2023). Питання автономності як дидактичної категорії ґрунтовно розроблені в роботах Р. Попова, який

запропонував модель системи розвитку автономності студентів у вищій школі (Роров, 2019).

Водночас розвиток автономності неможливий без ефективного стимулювання та мотивації творчої діяльності студентів (Volkova, 2017). Незважаючи на значну кількість розробок, питання експериментальної перевірки ефективності цілісних педагогічних систем формування ІКК саме у студентів технічних спеціальностей в умовах змішаного навчання потребує додаткових розвідок (Ptushka, 2025). Це зумовлює необхідність систематизації засобів blended learning, які б не лише забезпечували контентну складову, а й виступали інструментом стимулювання самоосвітньої ініціативи майбутніх інженерів.

Мета та завдання. *Мета статті* полягає в теоретичному обґрунтуванні та розкритті дидактичного потенціалу системи змішаного навчання як засобу стимулювання автономності студентів технічних спеціальностей у процесі формування їхньої іншомовної комунікативної компетентності.

Для досягнення поставленої мети визначено такі *завдання*: проаналізувати стан проблеми формування іншомовної компетентності майбутніх інженерів у сучасній педагогічній теорії та практиці; визначити роль і місце автономії студента як суб'єкта освітнього процесу в умовах цифрової трансформації вищої технічної освіти; охарактеризувати специфіку застосування інструментів змішаного навчання для підвищення мотивації та стимулювання творчої активності студентів.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення поставлених завдань використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, що ґрунтуються на системному підході до вивчення дидактичних явищ. Теоретичні методи охоплюють аналіз, синтез та узагальнення науково-педагогічної літератури для з'ясування стану проблеми та уточнення термінологічного апарату щодо іншомовної компетентності. Метод педагогічного моделювання застосовано для проектування дидактичної системи змішаного навчання, яка інтегрує цифрові інструменти з аудиторною роботою. Компаративний метод дозволив порівняти підходи до розуміння навчальної автономії в умовах традиційної та цифрової трансформації освіти. Прогностичні методи використано для обґрунтування потенціалу інструментів змішаного навчання у контексті стимулювання мотивації та творчої активності студентів.

Результати. Аналіз проблеми формування іншомовної комунікативної компетентності (ІКК) майбутніх інженерів у сучасній педагогічній теорії та практиці дозволяє виокремити кілька ключових напрямів. Перший напрям зосереджений на змістовій трансформації ІКК, де науковці переходять від суто

лінгвістичного підходу до інтегрованого, розглядаючи мову як інструмент професійної самореалізації. Зокрема, дослідження (Kovbatiuk, Shevchuk & Beheka, 2024; Podoliak, 2023) вказують на тенденцію конвергенції мовної підготовки з фаховими дисциплінами, що дозволяє студентам технічних спеціальностей імітувати реальні робочі ситуації у процесі навчання.

Другий напрям стосується структурно-функціонального аналізу компетентності. Узагальнення даних (Pavelkiv, 2019; Hornous, 2023) свідчить про виділення соціокультурного та стратегічного компонентів як визначальних для успішної взаємодії. Це підтверджує підхід, за якого ІКК розглядається не просто як сума знань, а як динамічна здатність до адаптації в іноземному середовищі, що є особливо актуальним для фахівців технічного профілю (Lahodyskyi, 2019).

Третій, найбільш прогресивний напрям, пов'язаний із технологізацією освітнього середовища. Теоретичний аналіз практики впровадження змішаного навчання (Ptushka, 2025; Saienko, 2025) демонструє перехід від епізодичного використання ІТ до створення цілісних дидактичних систем. Основна тенденція тут полягає у зміщенні фокусу з викладача на студента, де цифрові платформи виступають не лише джерелом контенту, а й засобом моніторингу та корекції індивідуальної освітньої траєкторії.

На основі узагальнення вищезазначених підходів нами розроблено дидактичну систему формування ІКК майбутніх інженерів в умовах змішаного навчання. Вона базується на принципах інтерактивності (постійна комунікація в LMS та аудиторії), професійної спрямованості (використання автентичних технічних кейсів) та автономності. Важливо підкреслити, що ефективність такої системи прямо залежить від рівня мотивації студентів, яка в умовах технічного ЗВО часто має прагматичний характер (Volkova, 2017). Змішане навчання дозволяє реалізувати цей прагматизм через надання студенту свободи у виборі темпу та засобів оволодіння матеріалом, що, згідно з концепцією Р. Попова (2019), є фундаментом для розвитку навчальної автономії. Таким чином, сучасна дидактична парадигма вимагає не просто механічного поєднання онлайн та офлайн форматів, а створення інтегрованого простору, де кожна технологічна дія студента має чітке професійне обґрунтування.

Узагальнення теоретичних напрацювань (Porov, 2019) дозволяє стверджувати, що автономія студента перестає бути просто додатковою характеристикою навчання і стає фундаментальною умовою формування ІКК. В умовах змішаного навчання автономія виступає як здатність студента до саморегуляції, що включає самостійне планування, моніторинг та оцінювання власних досягнень у цифровому середовищі.

Місце автономії в освітньому процесі технічного університету визначається через зміну парадигми взаємодії «викладач – студент». Якщо в традиційній системі викладач є основним джерелом знань, то в системі *blended learning* він трансформується у фасилітатора та тьютора, тоді як студент перебирає на себе функцію активного суб'єкта, що самостійно конструює знання (Saienko, 2025). Це особливо актуально для інженерних спеціальностей, де здатність до самостійного пошуку та аналізу іншомовної технічної інформації є критичною професійною вимогою (Ptushka, 2025).

Роль автономії у процесі формування іншомовної компетентності полягає в забезпеченні психологічної готовності до самоосвіти. Наукові дані (Borova & Zhang, 2023) підтверджують, що вищий рівень автономності корелює з ефективністю оволодіння стратегіями подолання мовних бар'єрів. Таким чином, автономія студента як суб'єкта освітнього процесу в умовах змішаного навчання є інтегративною якістю, що дозволяє майбутньому інженеру ефективно балансувати між регламентованою аудиторною роботою та гнучким дистанційним компонентом, забезпечуючи неперервність професійного розвитку (Lahodynskyi, 2019).

У дослідженні доведено на основі проведеного аналізу, що основним чинником підвищення мотивації у межах *blended learning* є можливість персоналізації навчання, яке нівелює страх перед помилкою та створює ситуацію успіху (Volkova, 2017). Для студентів технічних спеціальностей найбільш дієвими виявилися такі інструменти:

Першим блоком інструментів є інтерактивні платформи та системи управління навчанням (LMS). Вони забезпечують миттєвий зворотний зв'язок, що критично важливо для підтримки мотиваційного драйву. Використання адаптивних тестів та гейміфікованих модулів дозволяє залучити студентів до активної когнітивної діяльності, де засвоєння професійної лексики відбувається через розв'язання ігрових технічних завдань (Ptushka, 2025).

Другим блоком виступають засоби спільної цифрової творчості (віртуальні дошки, хмарні сервіси для групових проєктів). Вони стимулюють творчу активність через реалізацію професійно-орієнтованих проєктів, де іноземна мова стає засобом створення реального продукту (презентації технічного рішення, специфікації приладу). Така діяльність дозволяє студенту проявити себе як творчу особистість (Kovbatiuk, Shevchuk & Behaka, 2024).

Особлива роль належить моделі «перевернутого класу» (*flipped classroom*), яка переносить засвоєння теоретичного матеріалу в автономне середовище, вивільняючи аудиторний час для стимулювання дискусій та творчих розробок (Saienko, 2025). Це створює умови для реалізації суб'єкт-суб'єктної взаємодії, де студент відчуває власну відповідальність за результат.

Отже, інструменти змішаного навчання виступають не просто технічними засобами, а дидактичним стимулом, що через гнучкість, інтерактивність та професійну привабливість формує стійкий інтерес до іншомовної самоосвіти.

Обговорення. Проведене дослідження дозволяє констатувати, що запропонований підхід до стимулювання автономності через систему змішаного навчання узгоджується з фундаментальними положеннями сучасної лінгводидактики, проте має свою специфіку для технічних спеціальностей. Наші результати підтверджують гіпотезу Н. Саєнко (2025) про те, що самоосвітня діяльність у технічному університеті потребує додаткових дидактичних стимулів, оскільки традиційне навчання не повною мірою реалізує суб'єктний потенціал студента.

Порівнюючи отримані дані з моделлю розвитку автономності Р. Попова (2019), ми погоджуємося, що автономія є багаторівневою системою. Однак наше дослідження доповнює цей підхід, акцентуючи на тому, що в умовах цифрової трансформації саме інструменти *blended learning* виступають тим технологічним каркасом, який робить автономію керованою та результативною. Це також корелює з висновками Т. Борової та С. Чжан (2023) щодо важливості фасилітації у процесі формування іншомовної компетентності.

Водночас наші результати дозволяють дещо інакше поглянути на структуру ІКК, описану в працях М. Подоляк (2023) та К. Павелків (2019). Якщо зазначені автори роблять акцент на змістовому наповненні компетентності, то наше дослідження підкреслює пріоритетність процесуального компонента — здатності студента до самостійного оперування знаннями в умовах дефіциту аудиторного часу.

Ми також знаходимо підтвердження тез Н. Волкової (2017) щодо ролі творчої мотивації. Наші дані свідчать, що для майбутніх інженерів стимулювання творчості через цифрові проекти є не просто «ігровим елементом», а стратегічним засобом формування професійної впевненості.

Таким чином, результати нашого дослідження не спростовують, а логічно розширюють наявні теорії, пропонуючи цілісний погляд на змішане навчання як на екосистему, що інтегрує автономію, цифровізацію та професійну спрямованість у єдиний процес формування фахівця.

Висновки. Узагальнення результатів проведеного дослідження дозволяє констатувати, що аналіз стану проблеми формування іншомовної компетентності майбутніх інженерів підтвердив необхідність переходу від традиційних методів до створення професійно-орієнтованого цифрового середовища, де мовна підготовка безпосередньо корелює з можливостями фахівця (Podoliak, 2023; Kovbatiuk, Shevchuk & Beheka, 2024). Встановлено, що в умовах цифрової трансформації автономія студента стає засадничою умовою

освітнього процесу, перетворюючи його на активного суб'єкта, здатного до саморегуляції та проектування власної освітньої траєкторії в системі змішаного навчання (Поров, 2019; Saienko, 2025). Доведено, що специфіка інструментів змішаного навчання, зокрема інтерактивних платформ та засобів спільної цифрової творчості, полягає у стимулюванні внутрішньої мотивації та творчої активності студентів через створення ситуації успіху та забезпечення гнучкості навчального процесу (Volkova, 2017; Ptushka, 2025). Таким чином, дидактичний потенціал blended learning реалізується через синергію технологічної підтримки та свідомої самостійної діяльності студента, що є основою формування конкурентоспроможного фахівця технічного профілю.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі пов'язані з розробкою та експериментальною апробацією методичного забезпечення для інтеграції спеціалізованих технічних симуляторів та інструментів штучного інтелекту в систему змішаного навчання, що сприятиме більш глибокій професійній автономізації майбутніх інженерів.

ЛІТЕРАТУРА:

- Волкова Н. П. Засоби стимулювання та мотивації творчої діяльності студентів. *Bulletin of Alfred Nobel University. Series "Pedagogy and Psychology"*. 2017. № 13. С. 161–169. DOI: <https://doi.org/10.32342/2522-4115-2017-0-13-161-169>
- Ковбатюк М. В., Шевчук В. О., Бегака Д. А. Іншомовна комунікативна компетентність як чинник активізації та розширення бізнес-можливостей на міжнародному рівні. *Economic Synergy*. 2024. № 1. С. 56–72. DOI: <https://doi.org/10.53920/es-2024-1-5>
- Лагодинський О. Іншомовна комунікативна компетентність майбутніх військових фахівців як мета і результат навчання. *Військова освіта*. 2019. Т. 37, № 1. С. 181–187. DOI: <https://doi.org/10.33099/2617-1783/2018-1/181-187>
- Павелків К. Іншомовна комунікативна компетентність майбутніх фахівців соціальної сфери: структура та зміст. *Інноватика у вихованні*. 2019. № 9. С. 193–202. DOI: <https://doi.org/10.35619/iiu.v0i9.126>
- Подоляк М. В. Аналіз поняття іншомовна професійна комунікативна компетентність у вітчизняному та зарубіжному науковому просторі. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2023. № 4. С. 36–44. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.4.6>
- Попов Р. Модель системи розвитку автономності студентів вищого навчального закладу. *Молодь і ринок*. 2019. № 4 (171). С. 91–99.
- Птушка А. С. Експериментальна перевірка ефективності педагогічної системи формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів технічних спеціальностей. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2025. № 58. С. 176–191. DOI: 10.34142/23128046.2025.58.15.
- Саєнко Н. Стимулювання студентів технічних університетів до самоосвітньої діяльності. *Вісник науки та освіти*. 2025. № 12(30). DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-12\(30\)-1081-1094](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-12(30)-1081-1094)
- Borova T. A., Zhang C. Fostering students' foreign language communicative competence. *Research activities and achievements in pedagogy and psychology*. 2023. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-312-5-31>
- Clair R. S., Savignon S. Communicative Competence: An Experiment in Foreign Language Teaching. *The German Quarterly*. 1975. Vol. 48, no. 4. P. 577. DOI: <https://doi.org/10.2307/404180>

- Clark J. L. Communicative Competence and Foreign Language Learning. *Annual Review of Applied Linguistics*. 1987. Vol. 8. P. 85–96. DOI: <https://doi.org/10.1017/s0267190500001045>
- Hornous V. Foreign language communicative competence of the future pharmacists at foreign language classes. *Pedagogical sciences reality and perspectives*. 2023. No. 91. P. 239–243. DOI: <https://doi.org/10.31392/npu-nc.series5.2023.91.50>

REFERENCES:

- Volkova, N. P. (2017) Zasoby stymuliuvannia ta motyvatsii tvorchoi diialnosti studentiv [Means of stimulation and motivation of students' creative activity]. *Bulletin of Alfred Nobel University. Series "Pedagogy and Psychology"*, № 13, S. 161–169. DOI: <https://doi.org/10.32342/2522-4115-2017-0-13-161-169> [in Ukrainian].
- Kovbatiuk, M. V., Shevchuk, V. O. & Beheka, D. A. (2024) Inshomovna komunikatyvna kompetentnist yak chynnyk aktyvizatsii ta rozshyrennia biznes-mozhlyvostei na mizhnarodnomu rivni [Foreign language communicative competence as a factor in activating and expanding business opportunities at the international level]. *Economic Synergy*, № 1, S. 56–72. DOI: <https://doi.org/10.53920/es-2024-1-5> [in Ukrainian].
- Lahodynskyi, O. (2019) Inshomovna komunikatyvna kompetentnist maibutnikh viiskovykh fakhivtsiv yak meta i rezultat navchannia [Foreign language communicative competence of future military specialists as a goal and result of training]. *Viiskova osvita*, T. 37, № 1, S. 181–187. DOI: <https://doi.org/10.33099/2617-1783/2018-1/181-187> [in Ukrainian].
- Pavelkiv, K. (2019) Inshomovna komunikatyvna kompetentnist maibutnikh fakhivtsiv sotsialnoi sfery: struktura ta zmist [Foreign language communicative competence of future social sphere specialists: structure and content]. *Innovatyka u vykhovanni*, № 9, S. 193–202. DOI: <https://doi.org/10.35619/iuu.v0i9.126> [in Ukrainian].
- Podoliak, M. V. (2023) Analiz poniattia inshomovna profesiina komunikatyvna kompetentnist u vitchyznianomu ta zarubizhnomu naukovomu prostori [Analysis of the concept of foreign language professional communicative competence in the domestic and foreign scientific space]. *Akademichni studii. Seriiia «Pedahohika»*, № 4, S. 36–44. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.4.6> [in Ukrainian].
- Popov, R. (2019) Model systemy rozvytku avtonomnosti studentiv vyshchoho navchalnoho zakladu [Model of the system of development of autonomy of students of a higher educational institution]. *Molod i rynek*, № 4 (171), S. 91–99 [in Ukrainian].
- Ptushka, A. S. (2025) Eksperymentalna perevirka efektyvnosti pedahohichnoi systemy formuvannia inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti u studentiv tekhnichnykh spetsialnostei [Experimental verification of the effectiveness of the pedagogical system of forming foreign language communicative competence in students of technical specialties]. *Teoriia ta metodyka navchannia ta vykhovannia*, № 58, S. 176–191. DOI: [10.34142/23128046.2025.58.15](https://doi.org/10.34142/23128046.2025.58.15) [in Ukrainian].
- Saienko, N. (2025) Stymuliuvannia studentiv tekhnichnykh universytetiv do samoosvitnoi diialnosti [Stimulating students of technical universities for self-educational activities]. *Visnyk nauky ta osvity*, № 12(30). DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-12\(30\)-1081-1094](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-12(30)-1081-1094) [in Ukrainian].
- Borova, T. A. & Zhang, C. (2023) Fostering students' foreign language communicative competence. *Research activities and achievements in pedagogy and psychology*. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-312-5-31>
- Clair, R. S. & Savignon, S. (1975) Communicative Competence: An Experiment in Foreign Language Teaching. *The German Quarterly*, Vol. 48, no. 4, P. 577. DOI: <https://doi.org/10.2307/404180>
- Clark, J. L. (1987) Communicative Competence and Foreign Language Learning. *Annual Review of Applied Linguistics*, Vol. 8, P. 85–96. DOI: <https://doi.org/10.1017/s0267190500001045>

Hornous, V. (2023) Foreign language communicative competence of the future pharmacists at foreign language classes. *Pedagogical sciences reality and perspectives*, No. 91, P. 239–243. DOI: <https://doi.org/10.31392/npu-nc.series5.2023.91.50>

Інформація про автора:

Птушка Анастасія Сергіївна:

<http://orcid.org/0000-0003-3177-5370> ,

кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри іноземних мов,

Харківський національний

автомобільнодорожній університет,

м.Харків, 61002, вул. Ярослава Мудрого, 25,

e-mail: metodengl@gmail.com

Information about the author:

Ptushka Anastasiia Serhiivna:

<http://orcid.org/0000-0003-3177-5370> ,

Candidate of Philological Sciences, Associate
Professor, Head of the Department of Foreign

Languages, Kharkiv National Automobile and
Highway University, 61002, Kharkiv, 25

Yaroslav Mudry Street,

e-mail: metodengl@gmail.com

Цитуйте цю статтю як: Птушка А. С. Стимулювання автономності студентів технічних спеціальностей у процесі формування іншомовної компетентності засобами blended learning. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2025. № 59. С. 264-273.

DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2025.59.19>

Дата надходження статті до редакції: 08.10.2025

Стаття прийнята до друку: 23.10.2025